

Sve o rješenjima za održivi razvoj prometa na jednom mjestu

U PROMETU

JE KLJUČ KLIMATSKIH I ENERGETSKIH CILJEVA

Era klasičnih vozila, pogonjenih motorima s unutarnjim izgaranjem (fosilnih goriva), polako završava i cijeli se svijet okreće novim rješenjima vozila, ali i organizacije i načina prometa. Potvrdio je to ovogodišnji skup Nova era prometa, koji je okupio stručnjake za alternativnu mobilnost i svih s time povezanih područja, ali i one koje zanima kako će izgledati budućnost prometa pa i svakodnevnog življenja.

Promjene koje Hrvatska treba napraviti u energetsom miksu dobrim se dijelom odnose i na promet. Hrvatska je tako smanjila emisije ugljičnog dioksida u odnosu na bazu, 1990. godinu i one sada iznose 15 milijuna t godišnje, dok je za 2050. cilj da one budu na 1,5 mil. t godišnje. No, od baze 1990. godine emisije iz prometa kontinuirano su rasle i to ukupno za 69% i predstavljaju najveći javnozdravstveni problem u zemlji. Bio je to samo jedan od naglasaka Nove ere prometa - foruma o električnim i vozilima na plin, vodik i gorive članke i rješenja za održivi razvoj prometa koji je 16. lipnja ove godine održan u Kongresnom centru 'Antunović' u Zagrebu.

U fokusu skupa koji je održan već drugu godinu zaredom bila je, dakako, elektromobilnost, a Hrvatska je po vrijednosti poticaja za nabavu električnih vozila po korisniku druga u Europskoj uniji, odmah iza Rumunjske, no ne može se pohvaliti brzim porastom broja takvih vozila.

POTICAJI I TRŽIŠTE

Potkraj prošle godine u Hrvatskoj su bila registrirana 1343 električna i 553 hibridna vozila, što su i dalje promili u odnosu na ukupno registriranih 1,7 mil. vozila, istaknuo je Tin Koren iz udruge Strujni krug. S druge strane, s više od 400 javno dostupnih punionica, odnosno 0,75 po vozilu Hrvatska ne stoji tako loše. Ipak, već se ove godine na hrvatskim cestama u turističkoj sezoni očekuje 2500 - 3000 električnih vozila, zbog čega je brzih punionica i dalje premalo, unatoč

▲ I ovaj je put na Novoj eri prometa predstavljen zanimljivi 'start-up' iz područja održive mobilnosti - bio je to projekt električnih romobila Rolla

svom trudu pružatelja usluga. Kada je riječ o poticajima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za nabavu vozila s alternativnim rješenjima pogona, za pohvalu je promjena modela (odnosno napuštanje zloglasnog 'najbržeg prsta'), no nedavno raspoloživih 105 mil. kuna premalo za interes koji postoji, zbog čega bi poticaje trebalo udvostručiti. Istodobno, Strujni krug se zalaže za ugradnju 100 000 izmjeničnih (AC) priključaka za punjenje električnih vozila u stupove javne rasvjete diljem zemlje.

Rezultate nedavnog javnog poziva za poticanje nabave električnih i drugih vozila s alternativnim pogonima na održanom okruglom stolu pod nazivom 'Vrijeme velikih promjena' komentirao je Mario Mihetec, dipl. ing. iz FZOEU-a. Pri tome je istaknuo da je poziv bio otvoren dulje nego što je to do sada bio slučaj s takvim pozivima, a uvjeti su bili složeniji i mogli su ih ispuniti samo ozbiljno zainteresirani. Sada će se pričekati da oni koji

su zadovoljili uvjete u roku osam dana uplate predujam, a ako ne uplate na vrijeme, poziv će se otvoriti za nove korisnike do iskorištenja sredstava. Tako se ove godine očekuje nabava gotovo 2000 novih električnih vozila u sklopu tog javnog poziva. Ipak, kao glavni problem pri tome se ističe razmjerno mala kupovna moć stanovništva. Uostalom, na javnom pozivu za poticanje nabave vozila na vodik prošle jeseni uopće nije bilo zainteresiranih. S druge pak strane, poticaji za nabavu vozila na stlačeni ili ukapljeni prirodni plin (CNG i LNG) za tvrtke smatraju se 'demimis' poticajima i neće ih dodijeljivati FZOEU, već vjerojatnije Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

NOVE PUNIONICE

Stanje elektromobilnosti u Hrvatskoj na okruglom stolu sjajnim nije ocijenio ni Filip Brkljača, dipl. ing. iz Hrvatskog Telekom. Uz to, naglasio je da je broj vozila s alternativnim pogonom i dalje mali, iako se poticaji nude još od 2014. godine pa bi trebalo razmisliti je li politika optimalna.

Veliki iskorak u elektromobilnost svakako je napravio HEP, kako je to napomenuo Domagoj Puzak, dipl. ing. Istodobno je punjenje na HEP-ovim punionicama ELEN i dalje besplatno, a s daljnjem izgradnjom infrastrukture pratit će se statistike i vidjeti gdje povećavati snagu punionica. Svakako treba pohvaliti nova rješenja u zakonima i propisima iz područja graditeljstva kojima se uvodi obveza izvođenja predinstalacije za punjenje električnih vozila u garaže novoizgrađenih zgrada.

▼ Rasprave i izmjena razmišljanja, iskustava i ideja uživo (baš kao i sami stručni skupovi) svima su nedostajali u proteklih nekoliko mjeseci

Kako ne bi sve ostalo na električnim vozilima, Kristina Marić, dipl. ing. iz INA-e naglasila je da tvrtka nastavlja s projektom izgradnje biorafinerije u Sisku u kojoj će se proizvoditi biogoriva iz miscantusa i sijena. Vrijednost tog ambicioznog projekta iznosi čak 300 mil. eura, što bi se jednim dijelom trebalo financirati i iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti. Istodobno, INA i zagrebački javni prijevoznik ZET već neko vrijeme sudjeluju u projektu proizvodnje zelenog vodika i gradnji punionice za autobuse na vodik u Zagrebu.

BROJNI ZANIMLJIVI PROJEKTI

Na skupu su zanimljive projekte u području alternativnih rješenja u prometu predstavili stručnjaci i znanstvenici s Energetskog instituta Hrvoje Požar, Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Fakulteta prometnih znanosti i Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (gdje se razvija prvi električni jedrenjak na svijetu!) i Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Isto tako, predstavljen je i domaći 'start-up' za proizvodnju električnih romobila Rolla i rješenja za punionice električnih vozila koje pod markom e-Punjači nudi tvrtka Piraex.

▲ Okrugli stol je potvrdio da cijelo područje prometa prolazi kroz vrijeme velikih promjena

Neke od novosti koje se mogu očekivati u novom Zakonu o sigurnosti prometa na cestama najavio je mr.sc. Nikola Milas iz Ministarstva unutarnjih poslova. Tako bi konačno trebalo stati na kraj anarhiji koja proizlazi iz neodređenog statusa električnih romobila u dosadašnjem Zakonu, koji su zbog toga postali opasnost za sve druge sudionike u prometu. Također više neće biti moguća ni zlouporaba parkirnih mjesta za punjenje električnih vozila kako bi se besplatno i neometeno parkiralo. Uz sve to, novi bi Zakon prvi put trebao urediti i problematiku autonomnih vozila (tj. onih bez vozača) na javnim cestama. ■

Pokrovitelji i suorganizatori ovogodišnjeg, drugog po redu skupa Nova era prometa bili su:

Hvala!

Pokrovitelji:

- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zagreb
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Zagreb
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Zagreb
- Hrvatska gospodarska komora, Zagreb

Znanstveno-stručni pokrovitelji:

- Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija, Osijek
- Sveučilište u Rijeci, Tehnički fakultet, Rijeka
- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb
- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb
- Energetski institut Hrvoje Požar, Zagreb
- Hrvatska udruga za vodik, Zagreb

Suorganizatori:

- EMA, Zagreb
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Zagreb
- INA, Zagreb
- Piraex, Sveta Nedelja